

KÜLÖNFÉLÉK.

Olvasóinkhoz. Tisztelettel értesítjük olvasóinkat és előfizetőinket, hogy folyóiratunk következő száma, a közbeeső nyári szünet miatt a szept.—okt. számmal egyszerre jelenik meg.

Egyházunk és az új alkotmánytörvény. Folyó évi február 24.-én megtartott országos népszavazáson csaknem egyhangulag elfogadott, s a király Ófelsége által febr. 27.-én szentesített új alkotmánytörvény éppen úgy, mint az 1923-as évi, biztosítja a vallásszabadságot. Valamint az összes kultuszok egyenlő szabadságát és védelmét, amennyiben azok gyakorlása nem ütközik a közrendbe, a jó erkölcsökbe és az állambiztonságát nem veszélyezteti. Azonban — sajnos — egyházunknak a törvényhozásban való képvisellete, mint a régi törvényből, úgy ebből is kimaradt.

Ezekon kívül van az új törvénynek egy pár olyan intézkedése is, ami a régiben nem volt benne s ami egyházunkat közelről érdekli. Ilyen pld. a törvény 8-ik szakasza, amely az egyházi élet egész területéről a politikai propagandát kitiltja. E szerint tilos a lelkészeknek hivatalos helyiségekben vagy azonkívül politikai propagandát folytatni, s illet bármi címen az egyházi életbe bevinni. Tilos a törvényes személyeken, feltételeken és formákon kívül bármilyen eszköznek a bevétele és letévése. Ezeknél még fontosabb intézkedése az új törvénynek a 20-ik szakasza, amely az anyakönyvi eljárás után az egyházi áldás kötelező voltát mondja ki. Ez intézkedéssel a törvény segítségére jön az egyházaknak, amelyek különösen a házassági megáldás igénybevételenek elmulasztása ellen folytattak sok helyen sikertelen küzdelmet. Jövőben ez is a házasság törvényességének egyik feltétele lesz. Általában az által, hogy a lelkészeket a politikai térről leszorítva, közelebbi hivatásuk fokozottabb teljesítésére utalja, a hiveket pedig egyházi köteleességeik teljesítésére kötelezi: egyházi szempontból haladást látunk az új alkotmánytörvényben.

Lelkészi kongrua. Korai volt az örömünk afölött, hogy végre az unitáriás lelkészek is hivatásuknak és társadalmi állásuknak megfelelően a többi egyházak lelkészeivel arányos állami fizetéskiegészítésben részesülnek. Igaz, hogy február és március hónapokra száz-százalékos fizetésemelést kaptak, ami legalább megközelítette azt az arányt, amiben más egyházak

lelkészei részesülnek. Azonban az április 1-ével kezdődött új költségvetésben a fizetésemelés már csaknem a felére apadt le s így ismét előállott a nagyfoku aránytalanság s lelkészeink megélhetése a folyton emelkedő drágaság mellett még nehezebbé vált. Egyházi vezetőségünk továbbra is minden lehetőt megtesz az aránytalanság kiküszöbölésére.

Két új doktor. Egyházunk fiatal lelkészi karából ujabban ketten szereztek doktorátust. Az egyik *Fikker János* lelkész és teol. magántanár, akit a szegedi egyetemen habilitáltak; a másik ifj. *Kovács Lajos* lelkészjelölt, aki a straszburgi prot. teol. fakultáson érdemelte ki az új címét. Mind a ketten már eddig is komoly bizonyítékait adták szorgalmuknak és tehetségüknek. Mi, amidőn örömmel üdvözljük, sok sikert és előrehaladást kívánunk mindkettőnek pályájukon.

Amerikai vendégünk. Dr. Sidney B. Snow Chicagóban a meadvillei unitárius teológia igazgatója, akinek neve minden unitárius ember lelkébe be van vésve, a szegedi egyetem disz-doktori oklevelének átvétele céljából Magyarországra utazott. Ez alkalmat felhasználta arra, hogy minket is meglátogasson. Két napot töltött Clujon, ahol a régi ismeretséget felújította s lebilincselő egyéniségével ismét maradandó nyomokat hagyott maga után.

Missziós kirándulás a Mezőségen. Teológiai Akadémiánk ifjúsága, mint minden évben, az idén is megrendezte missziós kirándulását. A missziós kirándulás ideje május 22-ike, helye pedig Şarmaş és Miheş volt. Műsoros Istentiszteleteket tartottunk, melyek értéki színvonalait tanáraink prédikációi illetve előadásai emelték. Kirándulásunk dr. Kiss Elek dékán, Vári Albert, Szent-Iványi Sándor, Útő Lajos tanár urak, Nagy Sámuel szórványgondozó lelkész és a hívek ügybuzgó fáradozásai és áldozatkészségei folytán a kívánt sikerrel járt és azt hisszük, hogy szép erkölcsi hatásokat hagyott maga után.

Ennek a kirándulásnak fontosságát megadta az a körülmény is, hogy mezőszéki szórványainkban élő hiveinket szektákhoz tartozóknak tekintették. Most azonban láthatták, hogy nem szekták, hanem egy négyszáz éves s ha jobban megvizsgáljuk, csekem kétezer éves multtal rendelkező egyház vagyunk, s minden lehető módon fejleszteni, támogatni akarjuk a szórványban élő hiveink lelkiéletét. A lelkiélet fejlesztésében és az öntudatos unitarizmus kialakításában, úgy érezzük, hogy a mi drága egyházunknak és hiveinknek egymásratalálása folytán sok szép lelkigyümölcsöt hagyunk, melynek eredményei, ha most nem is, de jövőben mutatkozni fognak.

E kirándulás bizonyítja azt a körülményt, hogy ifjúságunk hivatásának él, tudatában van annak, hogy mindenik közülük az unitarizmus lobogójának egy-egy hordozója, melyet előbb-utóbb győzelemre kell vinni. *Kiss Zoltán*, missziós elnök.

Örömmel értesültünk lapunk zártakor, hogy a kultusz- és szépművészeti miniszter úr *Dr. Varga Béla* egyházi főjegyzőnek unitárius püspökké történt megválasztását jóváhagyta.

A Bors Mihály hagyaték ügye. Végre jószágfelügyelőségünk átvehette a nagy egyházi jóltevőnk hagyatékát. Azonban még mindig annyiféle igényt és követelést támasztanak különböző címekben vele szemben, hogy egyelőre nem igen van kilátás arra, hogy az alapítvány az alapító által megszabott jótékony célt szolgálhassa.

Új unitárius egyházközség. Magyarországon Kocsordon új unitárius egyházközség alakult. Értesülésünk szerint a szépszámu és jó anyagi viszonyok között élő hivek nagy lelkesedéssel templomépítési mozgalmat indítottak. Józan Miklós püspöki vikárius Kereki Gábor budapesti s. lelkészt nevezte ki az újonnan alakult egyházközség lelkészévé.

Eucharisztia. Utóbbi időben a Budapesten rendezett eucharisztikus ünnepségekkel kapcsolatban sokat hallottunk és olvastunk e szóról, amelynek különböző jelentése van a protestáns és kath. felfogás szerint. Eredetileg hálaadást jelent. Különösen az urvacsora előtti hálaímát értették rajta az őskeresztények. A kath. egyház, miután az Úrvacsorát hálaáldozattá tette s a kenyérnek és bornak átlényegülését elfogadta: az egész miseáldozatot eucharisztianak nevezi. Az eucharisztia e szerint a kath. egyház központi gondolata, melynek ápolására a pápák világkongresszusokat rendelnek el, amelyekben egyházi kérdések megbeszélése mellett, az oltári szentségnek körülhordozása és imádása által igyekeznek emelni a hivek vallásos érzését. Mintha éreznék a világ azoknak az ellenáramlatoknak a veszélyét, amelyek a kereszténységet fenyegetik, az idén a világ minden részéből nagy számban jelentek meg a kath. hivek a budapesti kongresszuson, hogy kath. hitükről bizonyágot tegyenek.

Dr. Wilbur: A mi unitárius örökségünk. (*A szabadelvű kereszténység összefoglaló története*). Fordította és kiegészítette: *Szent-Iványi Sándor*. (Cluj, 1937—1938. XVI. bevezetés és tartalom + 430 szövegoldal + 80 oldal kép).

Ennek a régen várt könyvnek magyar fordítása izléses kiállításban, számos képpel illusztrálva megjelent. Behatóbb ismertetésére még visszatérünk. Kapható és megrendelhető az Unitárius Sajtó- és Iratterjesztőnél (Cluj, Liceul Unitarian). Azonban azok, akik nem jelentkeztek az előfizetők sorában, azok már csak a következő bolti áron kaphatják meg a könyvet: 1. füzve 150 lej, 2. kötve 180 lej, amatőr példány famentes papíron és diszkötésben 220 lej.

Szerkesztésért felel: VÁRI ALBERT.

Nyilvános nyugtázás.

A Keresztény Magvetőre az utolsó nyugtázás óta a következő befizetések történtek:

Dr. Márkos György 50, Sântionlunca egyházközség 200, Barabás Béla 100, Kelemen Árpád 200, Dr. Márkos György 50, Németh István 100, Kelemen Árpád 200, Pál Ferenc 100, Racoşul de jos Török Mihály lelkész útján 200, Dr. Lukácsi József 300, Dr. Mikó Lőrinc 250, Müller Géza 400, Tana Ferenc 300, Dr. Gspann Károly 250, Dr. Csutak Mihály 200, Dr. Ferenc Áron 200, Dr. Ferenc József 200, Mózes Károly 200, Dr. Bernád Ágoston 200, Szent-Iványi Sándor 200, Dr. Gál Zsigmond 100, Cluji Unitárius Egyházközség 200, Gyarmati Árpád 200, Dr. Gotthárd Áron 200 Lei. Ezenkívül több lelkész fizetett a kongruájából, akiknek külön-külön nyugtázva van.

Tisztelettel kérem a hátralékok és az előfizetési díjak beküldését, hogy a folyóirat előállításában és szétküldésében akadály ne merüljön fel.

Cluj, 1938 május hó 23.

Hadházy Sándor,
pénztárnok.

Unitárius egyházi művek.

Imák és imakönyvek:

- Dr. Boros György: Szívemet Hozzád emelem, (kötés szerint különböző ár).
Szentábrahám-Csifó: Ima könyv, 60 Leutól felfelé.
Vári Albert: Imádságos könyv, 1925, 16 ré, 224 oldal 45.—, 60.—, 85.—, 150.—, 200.—

Beszédek:

- Bölyny Vilmos: Profétáljatok 100—
Channing E. Vilmos: A tökéletes élet. (Fordították az unitárius tanárok) Cluj, 1881. 8 r. 176 o.d. 25—
Csifó Salamon: Szolgálat az Úr előtt. Szent-Iványi Sándor: Jézus emberarca. 1929. 16 r., 147 old. 100—
Többen: Pályadíjjal jutalmazott unitárius (gyházi) beszédek, (kiadta: Gáfi Lőrinc) Cluj, 1916 8 r., 118 old. kötve 60—
Vári Albert: Keressétek először Istennek országát. Odorheiu, 1927. 8 r., 142 old. 100—
Weress B.: Ime az ember. 90—
Kovács Lajos: Ébresztgetés 100—
" " A mi tisztünk igazsága 2—

Agendák:

- Útő Lajos: Bölcső mellett (keresztelési beszédek) 50—
— Megnyilatkozásunk helye, (urvacsoori beszédek) 50—
— Myrtusok között, (esketési beszédek). Cristu, 1927. 8 r., 74 old. 50—

Theológia, filozófia és neveléstudomány

- Benczédi Pál: A vallás-tanítás története. Cluj, 1915. 8 r., 74 old. 30—
— Az unitárius hitelvek kifejlődése. Cluj, 1934. 124 oldal 80—
— A ma vallása (ford.) I. G. Duca 40 old. 20—
— Dávid Ferenc Egylet története 20—
Dr. Borbély István: A Magyar Unitárius Egyház hitelvei a XVI. században. Cluj, 1914. 8 r., 83 old. 40—
Carpenter—Dr. Kiss: A kereszténység helye a világ vallásai között. Cristur, 1923. 8 r., 70 oldal 50—
Carpenter—Dr. Kiss: Buddhizmus és kereszténység. Cluj, 1925. 8 r., 167 old. 100—
Dr. Csiki Gábor: Hiszek egy Istenben. Cluj, 1926. 8 r., 157 old. }
Kötve 90—
Füzve 70—
Dr. Gál Kelemen: Brassai küzdelmei a magyartalanságok ellen 50—
Dr. Gál Kelemen: Brassai mint Philosphus. Cluj 1899. 8 r., 105 old. 20—
Gálfi Lőrinc: A hitvallások története. Cluj, 1916. 9 r., 472 old. 100—
Gálfi Lőrinc: Legközelebb Jézushoz Cluj, 1915. 8 r., 55 old. 30—
Haller—Boros Jenő: Az evangéliumok nőalakjai. Cluj, 1930. 16 r., 30 old. 15—
Dr. Gál K.: Brassai Sámuel 50—

- Dr. Kiss E.—Hall: Egy Unitárius hitvilága
Lőrinczy D.: Az ismeretlen tanítvány megszólal
Dr. Kiss Elek: Az Isteni Törvény útja. Cluj, 1924. 8 r., 248 old.
Lupton—Lőrinczy László. Miért vagyok unitárius?
Savage—Kovács: A kereszténység fejlődéstörténete. Odorheiu, 1927. 8 r., 156 oldal
Szentábrahám—Derzsi: A keresztény hittudomány összege. Cluj, 1899. 8 r., 412 oldal
Ürmösi József: A gyakorlati theologia főbb irányelvei
Dr. Varga Béla: A jelentés logikai alkata Bpest, 1916. 8 r., 34 old.
" " A lelkiismeret. Cluj, 1909. 8 r., 89 old.
" " A logikai érték problémája és kialakulásának története. Bpest, 1922. 8 r., 149 old.
Vári Albert: Miért vagyok én unitárius. Cluj, 19 6. 16 r., 20 old.
Dr. Iván László: Dávid Ferenc arca a szellemtudományi lélektan tükrében Magyarországon 1 P69
Dr. Gladden—Kiss Sándor: Keresztény Pásztor 287 old. 121
Clarke Freeman—Kiss Sándor: Mindennap vallása. 207 old.
Peabody G. Ferenc—Szent-Iványi Sándor: A lélek egyháza

Történelem:

- Dr. Boros György: Dr. Brassai Sámuel Cluj, 1927. 8 r., 372 old. 203
Dr. Boros György: (szerk.): Az unitárius vallás Dávid Ferenc korában és azután 4—
Channing E. Vilmos: Válogatott művei III. kötet. (Élet és jellemrajzok.) (Fordították az unitárius tanárok.) 4—
Jakab Elek: Dávid Ferenc emléke. Budapest, 1879. 8 r., 1561. 23
Kanyaró Ferenc: Unitáriusok Magyarországon. Cluj, 1891. 8 r., 229 l. 1031
Kelemen Lajos: Ujai b adattár a Vargyasi Dániel-család történetéhez. Cluj, 1913. 8 r., 426 l. 66
Szentmártoni Kálmán: János Zsigmond Élet- és Jellemrajza 12131
Dr. Gál Kelemen: A kolozsvári unitárius kollégium története, 2 kötet 30103
Amator pld. kötve 50103

Törvénykönyvek:

- Dr. Tóth György: Az Unitárius Egyház szervezete. I. k. 434
Dr. Tóth György: Az Unitárius Egyház Rendszabályai 503
Dr. Tóth György: Az unitárius egyház alkotmányának vázlatos jogtörténeti kifejlődése 1231

Megrendeléseket kérünk az UNITÁRIUS IRATTERIESZTÓ címén